

LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING

Ändring av landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om livsmedel

1994-95

nr 31

FÖRSLAG

Landskapsstyrelsen föreslår att landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om livsmedel (/) ändras så att den i landskapet gällande livsmedelslagen (FFS 526/41) ersätts av den i riket gällande livsmedelslagen (FFS 361/95).

MOTIVERING

1. Bakgrund

Med stöd av landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riks författningar om livsmedel (43/77), som är en s.k. blankettlag, gäller i landskapet livsmedelslagen av den 3 juli 1941 (FFS 526/41). I gällande livsmedelslag finns rambestämmelser om kvalitet på livsmedel som är avsedda att säljas för enskilda konsumenters förbrukning. Närmare viktiga bestämmelser finns i livsmedelsförordningen (FFS 408/52) samt i ett flertal förordningar och ministeriebeslut. Landskapsstyrelsen har i sin framställning nr 31/1993-94 föreslagit att denna blankettlag skall ändras så att den endast avser rikets grundläggande livsmedelslagstiftning. Riksförfattningar av lägre ordning än lag skall kunna bringas i kraft genom landskapsförordning eller landskapsstyrelsebeslut (jfr lagutskottets betänkande nr 6/1994-95). Genom formuleringen av lagtexten i detta förslag har ovan nämnda förslag beaktats.

Rikslagstiftningen om överlåtelse av livsmedel ändras genom den nya livsmedelslagen (FFS 361/95), som trätt i kraft den 1 april 1995 huvudsakligen för att harmoniera med den Europeiska gemenskapens kontrollsystem samt för att få en klarare gränsdragning mellan tillämpningen av olika författningar. Gemenskapens bestämmelser medför ingen väsentlig förändring i livsmedelslagstiftningens kontrollsystem. Livsmedelskontrollen skall dock omfatta också beredningsmaterial och -föremål som är avsedda att komma i kontakt med livsmedel samt i samma omfattning som nu också avse livsmedel avsedda för försäljning inom gemenskapen eller i ett tredje land. Lagen innehåller dessutom bl.a. bestämmelser om marknadsföring och om överlåtelse av livsmedel i vissa fall, även om det inte sker i försäljningssyfte. Genom den nya livsmedelslagen beaktas inom rättsområdet i huvudsak följande EG-rättsakter.

- * **Rådets förordning** (93/339/EEG) om kontroll av att produkter som importerats från tredje land är i överensstämmelse med reglerna för produktsäkerhet.
- * **Rådets direktiv** (89/397/EEG) av den 14 juni 1989 om offentlig kontroll av livsmedel (kontrolldirektivet).
- * **Rådets direktiv** (92/59/EEG) av den 29 juni 1992 om allmän produktsäkerhet. (Innehåller bl.a. bestämmelser om ett gemenskapssystem för snabbt informationsutbyte om faror som härrör från användning av konsumentprodukter.)
- * **Rådets direktiv** (93/99/EEG) av den 29 oktober 1993 om ytterligare åtgärder för offentlig kontroll av livsmedel.
- * **Kommissionens meddelande** 380 Y 1003 (01) angående konsekvenserna av EG-domstolens dom den 20 februari 1979 i målet 120/78 (det s.k. Cassis de Dijon-målet).
- * **Kommissionens tolkningsmeddelande** om fri rörlighet av livsmedel inom gemenskapen (89 C 271/03).
- * **Kommissionens årliga rekommendationer** avseende ett gemensamt program för offentlig kontroll av livsmedel; utgivet första gången för år 1993 (92/540/EEG) och senast för år 1994 (94/175/EG). Övervakningsprogram för år 1995 har ännu inte offentliggjorts.

2. Överväganden

Landskapsstyrelsen konstaterar att livsmedelslagstiftningen utgör en noggrann reglering som till följd av vetenskaplig och teknisk utveckling oavbrutet ses över. Landskapsstyrelsen anser dessutom att det även fortsättningsvis är mest ändamålsenligt att i landskapet tillämpas i huvudsak samma livsmedelslagstiftning som i riket.

3. Förslagets ekonomiska och administrativa verkningar

Förslaget har ingen ekonomisk eller administrativ verkan för landskapet.

Lagstiftningen kommer eventuellt att medföra skärpta krav för livsmedelslaboratoriet vid Ålands hälso- och sjukvård.

Landskapstyrelsen föreslår att lagtinget antar följande lag.

L A N D S K A P S L A G

om ändring av landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om livsmedel

I enlighet med lagtingets beslut

ändras 1 § 1 mom. landskapslagen den 23 maj 1977 om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om livsmedel (43/77), sådant det lyder i landskapslagen den ... (/), som följer:

1 §

Vid tillverkning och hantering av livsmedel skall livsmedelslagen den 17 mars 1995 (FFS 361/95) tillämpas i landskapet Åland med de undantag som följer av denna lag.

Denna lag träder i kraft den

Mariehamn den 6 april 1995

L a n t r å d

Ragnar Erlandsson

Lagberedningssekreterare

Olle Ekström

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions and activities. It emphasizes that this is crucial for ensuring transparency and accountability in the organization's operations.

2. The second part of the document outlines the various methods and tools used to collect and analyze data. It highlights the need for consistent and reliable data collection processes to support effective decision-making.

3. The third part of the document focuses on the role of technology in data management and analysis. It discusses how modern software solutions can streamline data collection, storage, and reporting, thereby improving efficiency and accuracy.

4. The fourth part of the document addresses the challenges associated with data management, such as data quality, security, and privacy. It provides strategies to mitigate these risks and ensure that data is used responsibly and ethically.

5. The fifth part of the document concludes by summarizing the key findings and recommendations. It stresses the importance of ongoing monitoring and evaluation to ensure that data management practices remain effective and up-to-date.

6. The final part of the document provides a list of references and resources for further reading. It includes links to relevant articles, books, and online tools that can help organizations improve their data management practices.

LANDSKAPSLAG

om ändring av landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om livsmedel

I enlighet med lagtingets beslut

ändras 1 § 1 mom. landskapslagen den 23 maj 1977 om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om livsmedel (43/77), sådant det lyder i landskapslagen den ... (/), som följer:

Gällande lydelse

1 §

Vid tillverkning och hantering av livsmedel skall livsmedelslagen den **3 juli 1941 (FFS 526/41)** tillämpas i landskapet Åland med de undantag som följer av denna lag.

Föreslagen lydelse

1 §

Vid tillverkning och hantering av livsmedel skall livsmedelslagen den **17 mars 1995 (FFS 361/95)** tillämpas i landskapet Åland med de undantag som följer av denna lag.

Livsmedelslag

Given i Helsingfors den 17 mars 1995

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna stadganden

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att trygga livsmedlens kvalitet med tanke på hälsan samt att skydda konsumenten mot hälsorisker som orsakas av livsmedel som är olämpliga som människoföda och mot ekonomiska förluster som beror på livsmedel som strider mot livsmedelsbestämmelserna.

För att lagens syfte skall nås tillämpas livsmedelsbestämmelser, anvisningar, information och andra metoder som förebygger, minskar och avlägsnar hälsorisker som beror på livsmedel samt tryggar en ändamålsenlig kvalitet och sammansättning hos livsmedlen, säkerställer sanningsenlig och tillräcklig information om livsmedel och förhindrar att vilseledande uppgifter lämnas om ett livsmedel.

2 §

Tillämpningsområde

Lagen gäller livsmedel som är avsedda för konsumenter, för personer som kan jämföras med konsumenter eller för storhushåll samt tillverkning eller annan hantering, import, export, marknadsföring, transport, saluhållande och servering eller annan överlåtelse av sådana livsmedel.

Lagen gäller livsmedel som saluhålls för eller överläts till en näringsidkare eller en annan överlåtare, om livsmedlet är avsett att saluhållas eller annars överlätas som sådant eller efter hantering till konsumenter, med dessa jämförbara personer eller storhushåll.

Vad denna lag stadgar om livsmedel gäller i

tillämpliga delar också förnödenheter som kommer i beröring med livsmedel.

3 §

Begränsningar i tillämpningsområdet

Denna lag gäller inte handel med livsmedel mellan enskilda, om den är tillfällig till sin natur, inte kräver att ett särskilt försäljningsställe ordnas och inte har samband med idkande av näring.

Stadgandena om livsmedel i denna lag tillämpas på alkoholdrycker till den del det inte i någon annan lag eller förordning stadgas särskilt om dessa.

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *livsmedelsbestämmelser* stadganden och bestämmelser som utfärdats i denna lag och med stöd av den,

2) *livsmedel* en förpackad eller oförpackad produkt eller beredning som är avsedd att ätas, drickas eller annars förtäras av människor eller en ingrediens eller en råvara till en sådan produkt eller beredning,

3) *livsmedel som är olämpliga som människoföda*

a) livsmedel som man vet eller av grundad anledning kan misstänka att orsakar förgiftning, sjukdom eller något annat men för människors hälsa, antingen omedelbart eller som följd av långvarig användning, och

b) livsmedel som på grund av förskämning, förorening, felaktig tillverkning, orenheter, främmande lukt eller smak eller av någon annan motsvarande orsak är till den grad

defekta att de inte motsvarar den allmänt godtagbara uppfattningen om livsmedels beskaffenhet, äkthet eller kvalitet eller de särskilda egenskaper som livsmedlet av grundade skäl kan förväntas ha,

4) *konsument* den som skaffar ett livsmedel för att använda det i sitt eget eller någon annans privata hushåll,

5) *personer som kan jämföras med konsumenter* personer till vilka livsmedel överläts exempelvis på basis av ett arbets- eller tjänsteförhållande, på grund av att de är elever eller kunder i en skola eller en inrättning eller mottagare av understöd i form av livsmedel,

6) *livsmedelsanläggning* produktionsinrättningar, lager, butiker, serveringsställen, storköket och andra lokaler, båtar, motorfordon eller andra transportmedel eller anläggningar där livsmedel tillverkas, förvaras, saluhålls, serveras eller annars hanteras yrkesmässigt,

7) *storkök* livsmedelsanläggningar där livsmedel som är färdiga att förtäras tillverkas eller bereds för eller serveras konsumenter eller med dessa jämförbara personer från olika privata hushåll,

8) *näringsidkare* fysiska personer, enskilda eller offentliga juridiska personer samt filialer eller andra permanenta verksamhetsställen som en utlänning eller en utländsk sammanslutning eller stiftelse har registrerat eller grundat i Finland, vilka yrkesmässigt, fortlöpande eller tillfälligt, producerar, tillverkar eller bereder, importerar, exporterar, förpackar, transporterar, lagrar, saluhåller, annars överläter eller serverar livsmedel till konsumenter eller personer som kan jämföras med konsumenter, storkök eller andra näringsidkare eller andra överlåtare,

9) *annan överlåtare* en fysisk eller juridisk person eller en annan verksamhetsidkare som inte är näringsidkare, såsom storkök som upprätthålls med offentliga medel, välgörenhetsorganisationer eller med dessa jämförbara överlåtare av livsmedel,

10) *tillverkning* förenande av livsmedlet med andra ingredienser, tillredning, konservering eller annan motsvarande hantering,

11) *saluhållande försäljning* eller annan överlåtelse av livsmedel mot ersättning eller förvarande i en näringsidkares lager eller på hans försäljningsställe, när det av omständigheterna inte framgår att livsmedlet skulle vara avsett för något annat ändamål än försäljning,

12) *servering* överlåtelse av livsmedel som är färdiga att förtäras, när överlåtelsen sker mot en direkt eller indirekt ersättning och livsmedlet är avsett att förtäras på serveringsstället,

13) *annan överlåtelse* givande av livsmedel utan ersättning som understöd, gåva, prov, för testning eller andra dylika ändamål,

14) *livsmedelstillsyn* handledning i anslutning till livsmedelsbestämmelserna samt tillsynsåtgärder genom vilka den behöriga myndigheten fastställer om livsmedlet eller metoderna för hantering av det motsvarar livsmedelsbestämmelserna,

15) *tillsynsåtgärd* inspektion, provtagning och undersökning av prov, granskning av skriftligt material samt undersökning av näringsidkares egenkontrollsystem och resultaten av detta, eller någon annan åtgärd eller utredning i samband med livsmedelstillsynen,

16) *egenkontroll* ett eget övervakningssystem som en näringsidkare som är verksam i en livsmedelsanläggning har för att säkerställa att saluhållna livsmedel uppfyller kraven,

17) *hantering* alla sådana åtgärder från produktion, tillverkning och beredning av ett livsmedel till uppläggning, förpackning, transport och utställande vilka vidtas innan livsmedlet överläts till konsumenten, en person som kan jämföras med en konsument, ett storkök, en näringsidkare eller en annan överlåtare, och

18) *förnödenhet som kommer i beröring med livsmedel* en förnödenhet som då den används för det avsedda ändamålet kommer i beröring med livsmedel.

2 kap.

Allmänna villkor för hantering och överlåtelse

5 §

Livsmedel som är olämpliga som människoföda

Det är förbjudet att tillverka, bereda, importera, exportera, saluhålla, servera och i övrigt som livsmedel överläta ett livsmedel som är olämpligt som människoföda.

6 §

Lämnande av uppgifter om livsmedel

På förpackningen till ett livsmedel eller i en broschyr eller reklam om ett livsmedel eller på

annat sätt skall sanningsenliga och tillräckliga uppgifter lämnas om livsmedlet. Det är förbjudet att lämna vilseledande uppgifter om livsmedlet. Att framföra påståenden som gäller hälsan samt uppgifter om att ett livsmedel har medicinska egenskaper eller hänvisningar till sådana uppgifter är förbjudna, om inte något annat bestäms.

7 §

Allmän omsorgsplikt

Näringsidkare och andra överlåtare skall i all sin verksamhet iakttä tillbörlig omsorgsfullhet för att livsmedlet skall uppfylla kraven.

Näringsidkare eller andra överlåtare får inte tillverka eller bereda, importera, exportera, saluhålla, servera eller annars överlåta livsmedel som inte uppfyller livsmedelsbestämmelserna.

Utan hinder av 2 mom. och med beaktande av vad som stadgas i 5 § kan livsmedel som skall exporteras, tillverkas och överlåtas enligt beställningsvillkoren och med iakttagande av bestämmelserna i importlandet i fråga.

8 §

Näringsidkares skyldighet att utöva egenkontroll

En näringsidkare skall ha tillräckliga och riktiga uppgifter om det livsmedel som han producerar, tillverkar eller bereder, importerar, exporterar, förpackar, saluhåller, serverar eller annars överlåter som livsmedel.

Näringsidkaren skall identifiera och förteckna de med tanke på livsmedelsbestämmelserna kritiska punkterna i tillverkningen och hanteringen av ett livsmedel samt vidta behövliga åtgärder för regelbunden övervakning av dessa. I detta syfte skall näringsidkaren göra upp en skriftlig plan för egenkontroll, som skall delges den lokala tillsynsmyndigheten och på begäran andra tillsynsmyndigheter.

Livsmedelsverket meddelar allmänna anvisningar om hur planen för egenkontroll skall göras upp. Den lokala myndigheten skall vid behov utan ersättning handleda näringsidkare vid uppgörandet av planen.

3 kap.

Tillsynsmyndigheterna och deras uppgifter

9 §

Centralförvaltningen

Under handels- och industriministeriets

högsta ledning och tillsyn planerar, leder och övervakar livsmedelsverket tillsynen över att livsmedelsbestämmelserna iakttas.

Livsmedelsverket ger årligen tillsynsmyndigheterna ett såsom anvisning tillämpligt program för livsmedelstillsynen.

10 §

Regionalförvaltningen

Länsstyrelsen planerar och leder livsmedelstillsynen samt övervakar att livsmedelsbestämmelserna iakttas inom länet.

11 §

Lokalförvaltningen

En nämnd eller något annat organ med flera medlemmar som kommunen har förordnat sköter de uppgifter som hör till livsmedelstillsynen inom kommunens område. Kommunfullmäktige kan besluta att organet får överföra behörighet på en tjänsteinnehavare som lyder under organet.

12 §

Övriga tillsynsmyndigheter

Tullverket har till uppgift att sköta tillsynen över livsmedel som importerar samt över riktigheten hos handlingarna till livsmedel som exporteras och transiteras. Tullverket kan, om den transiterade varan misstänks orsaka omedelbar fara för hälsan, förbjuda export av varan och vidta andra åtgärder som stadgas i denna lag.

Livsmedelsverket kan förordna en statstjänsteman till tillsynsmyndighet i bestämda uppgifter, om tjänstemannen anses inneha särskild sakkunskap på området och om denna lösning kan anses vara ändamålsenlig med tanke på livsmedelstillsynen.

13 §

Tillsynsmyndigheternas kompetens

Tillsynsmyndigheterna skall i sin tjänst eller på basis av avtal till sitt förfogande ha en tillräckligt stor och kvalificerad personal med tillräckligt erfarenhet för en framgångsrik skötsel av tillsynen.

4 kap.

**Med stöd av livsmedelslagen godkända
undersökningsanstalter**

14 §

Anstalter för livsmedelsundersökningar

Livsmedelsverket godkänner ett av staten eller en kommun ägt laboratorium såsom en med stöd av livsmedelslagen godkänd undersökningsanstalt (*officiell undersökningsanstalt*), om laboratoriet uppfyller de internationella kvalitetskrav som fastställts för en undersökningsanstalt.

Livsmedelsverket för ett register över de undersökningsanstalter det godkänt. I registret görs anteckningar om varje undersökningsanstalts kompetensområde. En officiell undersökningsanstalt är skyldig att på tillsynsmyndighetens begäran utföra laboratorieundersökningar inom sitt kompetensområde.

Livsmedelsverket kan godkänna att också någon annan undersökningsanstalt än en som avses i 1 mom. företar sådana laboratorieundersökningar som livsmedelstillsynsmyndigheterna behöver inom ett närmare bestämt kompetensområde, om undersökningsanstalten har den sakkunskap och övriga beredskap som behövs för undersökningar på detta område.

15 §

Krav på officiella undersökningsanstalter

En officiell anstalt skall ha ett kvalitetssystem och anstalten skall regelbundet delta i kompetenstest som ordnas av livsmedelsverket.

Livsmedelsverket meddelar allmänna anvisningar om utvecklande och upprätthållande av ett kvalitetssystem som är baserat på internationella standarder samt om andra åtgärder som vidtas för att utveckla verksamheten vid undersökningsanstalterna samt för att förbättra deras kvalitet.

16 §

Speciella uppgifter vid undersökningsanstalterna

Handels- och industriministeriet kan ge en statlig undersökningsanstalt enligt 14 § 1 mom. speciella uppgifter som ansluter sig till utvecklandet av förfaranden eller motsvarande verksamhet som hör till undersökningsanstaltens område och uppföljningen av denna.

5 kap.

Ordnande av livsmedelstillsynen

17 §

Tillsynens objektivitet

Livsmedel skall övervakas jämlikt oberoende av om de är avsedda att saluhållas eller annars överlåtas i Finland eller utanför landets gränser.

18 §

Tillsynsåtgärder

Vid livsmedelstillsynen skall tillsynsåtgärder vidtas regelbundet och särskilt när det kan misstänkas att brott mot livsmedelsbestämmelserna förekommer.

Tillsynsåtgärderna skall vara ändamålsenliga och de skall på ett lämpligt sätt inriktas på de olika leden i hanteringen av ett livsmedel.

Tillsynsåtgärder skall om möjligt vidtas utan förhandsanmälan.

19 §

Inspektionsrätt

En tillsynsmyndighet har rätt att vidta åtgärder som tillsynen kräver och att ta del av nödvändiga handlingar, vidta andra tillsynsåtgärder som stadgas i denna lag samt få tillträde till platser där livsmedel hanteras eller handlingar förvaras.

Vad i mom. stadgar om tillsynsmyndighetens rättigheter gäller även organ och inspektörer enligt de bestämmelser som förutsätts i internationella avtal som är förpliktande för Finland.

20 §

Provtagning och undersökning av prov

En tillsynsmyndighet har rätt att för undersökning utan ersättning ta sådana prov på livsmedel i olika hanteringsled som är nödvändiga för tillsynen.

Prov som har tagits för livsmedelstillsynen skall utan dröjsmål undersökas vid en sådan officiell eller annan av livsmedelsverket godkänd undersökningsanstalt som avses i denna lag.

21 §

Rätt att få information

Tillsynsmyndigheterna har rätt att av statliga

och kommunala myndigheter samt av näringsidkare och andra personer som omfattas av skyldigheterna enligt denna lag få den information som behövs för tillsynen.

22 §

Näringsidkarens skyldighet att bistå

Näringsidkaren skall på egen bekostnad ge tillsynsmyndigheterna den hjälp som behövs för tillsynen.

6 kap.

Livsmedelsanläggningar

23 §

Anmälningsplikt och tillståndsberoende

Utöver vad denna lag stadgar kan handels- och industriministeriet bestämma om sådan skyldighet att göra anmälan om livsmedelsanläggningar som är nödvändig med tanke på tillsynen över att denna lag iakttas.

Det kan bestämmas att anmälningskyldigheten skall gälla också en med tanke på tillsynen över denna lag behövlig del av en livsmedelsanläggnings produktion, tillverkning, beredning, saluhållande och lagring samt, i fråga om import och export, mängder och andra uppgifter som behövs för tillsynen över saluhållandet.

Utan hinder av vad som stadgas i någon annan lag, kan en livsmedelsanläggnings verksamhet genom beslut av handels- och industriministeriet bestämmas vara helt eller delvis beroende av tillstånd, om internationella avtal som är förpliktande för Finland kräver detta. Till beslutet om tillstånd skall fogas behövliga villkor för tillsynen över att beslutet iakttas och för återkallande av tillståndet.

7 kap.

Avgifter för tillsynen

24 §

Avgifter som kommunala myndigheter uppbär

Kommunen uppbär hos näringsidkaren enligt en av kommunen godkänd taxa en avgift som högst motsvarar kostnaderna för utförande av åtgärden för

1) behandling av en livsmedelsanläggnings tillstånds- och anmälningsärenden, och för

2) tagning och undersökning av prov inom den regelbundna tillsyn som avses i 18 § 1 mom.

25 §

Avgifter som statliga myndigheter uppbär

De avgifter som uppbärs för statliga myndigheters prestationer enligt denna lag bestäms enligt lagen om grunderna för avgifter till staten (150/92).

26 §

Uppbärande av avgifter utan dom eller beslut

Avgifter som avses i denna lag kan uppbäras utan dom eller beslut så som stadgas i lagen om indrivning av skatter och avgifter utsökningsväg (367/61).

8 kap.

Tvångsmedel

27 §

Ändring av ett livsmedel eller dess ändamål

Strider ett livsmedel mot livsmedelsbestämmelserna, kan tillsynsmyndigheten muntligen uppmana eller skriftligen bestämma att näringsidkaren eller en annan överlåtare skall ändra livsmedlet inom en utsatt tid så att det överensstämmer med stadgandena och bestämmelserna, eller, om detta inte skall anses möjligt, bestämma att livsmedlet skall användas för ett godtagbart ändamål eller förstöras. Ändringarna skall göras under tillsyn av en myndighet.

Om det fel som avses i 1 mom. är ringa, kan myndigheten av särskilda skäl tillåta att livsmedlet importeras, saluhålls, serveras eller annars överläts på de villkor som myndigheten bestämmer.

28 §

Temporärt förbud

Om ett livsmedel misstänks vara olämpligt som människoföda eller om de åtgärder som avses i 27 § inte skall anses vara tillräckliga, kan tillsynsmyndigheten förbjuda att livsmedlet tillverkas eller bereds, importeras, exporteras,

saluhålls, serveras eller annars överläts, tills en undersökning, som skall göras utan dröjsmål, har företagits. Av grundad anledning är livsmedlet belagt med överlåtelseförbud medan undersökningen pågår.

I brådskande fall kan beslut om temporärt förbud fattas av den kommunala tjänsteinnehavare som sköter tillsynen.

29 §

Förbud

Upptäcks det vid en undersökning att ett livsmedel är olämpligt som människoföda eller har sådana åtgärder för att få ett livsmedel att motsvara bestämmelserna som tillsynsmyndigheten bestämt inte vidtagits inom utsatt tid, skall tillsynsmyndigheten förbjuda tillverkning, beredning, import, export, saluhållande, servering och annan överlåtelse av livsmedlet.

30 §

Offentlig information

Om det finns skäl att misstänka att livsmedel som är olämpliga som människoföda förekommer på marknaden, kan tillsynsmyndigheten på näringsidkarens bekostnad informera offentligt om att livsmedlet är olämpligt som människoföda.

31 §

Bortdragande från marknaden

Tillsynsmyndigheten kan i sådana fall som avses i 30 § i bestämma att näringsidkaren skall vidta åtgärder för att dra bort ett livsmedel från marknaden och ersätta konsumenterna, storhushåll, näringsidkare eller andra överlåtare den ekonomiska förlust som anskaffningen av livsmedlet eventuellt har medfört.

32 §

Vittomfattande tvångsmedel

Om de tvångsmedel som nämns ovan i detta kapitel beslutar livsmedelsverket, såvida deras verkningssområde omfattar hela landet eller ett område som är större än ett län.

Livsmedelsverkets beslut enligt 1 mom. skall delges tillverkaren eller importören eller, om detta inte kan göras på ett lämpligt sätt,

publiceras i officiella tidningen, varvid de som beslutet gäller skall anses ha fått del av det.

33 §

Förbud mot marknadsföring

Livsmedelsverket kan förbjuda en näringsidkare som beställer eller idkar marknadsföring att fortsätta med sådan till allmänheten riktad marknadsföring som strider mot denna lag eller stadganden eller bestämmelser som har utfärdats med stöd av den eller att upprepa sådan eller med den jämförbar marknadsföring.

Förbudet kan också vara temporärt, varvid det gäller tills saken är slutligt avgjord.

34 §

Rättelse av marknadsföring

När livsmedelsverket meddelas förbud enligt 33 §, kan det ålägga den näringsidkare som förbudet gäller eller som företagit eller beställt marknadsföringen att inom utsatt tid rätta marknadsföringsåtgärden, om detta bör anses nödvändigt på grund av uppenbara olägenheter som åtgärden förorsakar konsumenterna, personer som kan jämföras med konsumenterna eller storhushåll.

35 §

Föreläggande av vite

Tillsynsmyndigheten kan förena ett förbud eller ett åläggande som den har meddelat med stöd av denna lag med vite.

Ett förbud eller åläggande som har förenats med vite kan av särskilda skäl också meddelas att gälla en person som är anställd hos näringsidkaren eller att gälla någon annan som arbetar för hans räkning.

I ärenden som gäller vite tillämpas i övrigt viteslagen (1113/90).

36 §

Omhändertagande

Tillsynsmyndigheten kan omhänderta ett livsmedel, om det finns skäl att misstänka att livsmedlet kan medföra omedelbara hälsorisker och de åtgärder som anges i 28 eller 29 § inte skall anses vara tillräckliga.

I brådskande fall kan beslut om omhändertagande också fattas av en kommunal tjänsteinnehavare.

37 §

Förfarandet vid omhändertagande

Omhändertagande skall ske i vittnes närvaro. Den som fråntagits livsmedlet skall ges ett intyg av vilket framgår mängden egendom som har omhändertagits och orsaken till omhändertagandet.

Av den omhändertagna egendomen kan utan ersättning tas prov för undersökningar.

38 §

Förvaring och användning av omhändertagen egendom

Egendom som har omhändertagits kan vid behov förvaras i livsmedelsanläggningen, märkt på lämpligt sätt, eller i ett förseglat eller på annat sätt märkt lagerutrymme. Under den tid som de undersökningar vilka eventuellt behövs för att bedöma den hälsorisk som egendomen medför pågår, skall egendomen förvaras så att kvaliteten inte försämras i onödan.

Tillsynsmyndigheten skall besluta för vilket ändamål den omhändertagna egendomen kan användas eller säljas. Om användning eller försäljning inte anses möjlig, skall det bestämmas att egendomen skall förstöras. Beslutet skall fattas utan dröjsmål efter omhändertagandet. När beslutet fattas skall det eftersträvas att den ekonomiska förlusten för ägaren blir så liten som möjligt. De nämnda åtgärderna skall vidtas under tillsynsmyndighetens uppsikt.

Tillsynsmyndigheten kan utsätta en viss tid inom vilken näringsidkaren skall vidta de åtgärder som tillsynsmyndigheten bestämmer. Om ägaren inte iakttar den utsatta tiden, kan den kommunala tillsynsmyndigheten bestämma att åtgärderna skall vidtas på näringsidkarens bekostnad.

9 kap.

Straffstadganden och förverkandepåföljder

39 §

Straffstadganden och förverkandepåföljder

Den som

1) underlåter att fullgöra en skyldighet som föreskrivs i denna lag,

2) bryter mot det som en myndighet har bestämt med stöd av denna lag, eller

3) annars bryter mot denna lag eller stadganden eller bestämmelser som har utfärdats med stöd av den,

skall, om inte strängare straff för gärningen eller underlåtelsen stadgas i någon annan lag för *livsmedelsförseelse* dömas till böter.

Om en gärning eller underlåtelse som avses i 1 mom. skall anses vara uppsåtlig och den har varit ägnad att medföra fara för människors hälsa, skall, om inte strängare straff för gärningen eller underlåtelsen stadgas någon annanstans, för *livsmedelsbrott* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

Den egendom som har varit föremål för ett brott enligt 1 eller 2 mom. eller dess värde skall dömas helt eller delvis förbrukta till staten enligt 46 kap. 8—12 §§ strafflagen. När den ekonomiska fördel som brottet eller förseelsen medfört och de föremål eller annan egendom som använts för dessa döms förbrukta till staten iaktas i övrigt 2 kap. 16 § strafflagen.

Straffet för *smuggling* eller försök till smuggling av livsmedel i strid med stadganden och bestämmelser samt för *olaga befattningstagande med infört gods* stadgas i 46 kap. 4—6 §§ strafflagen. Om förverkandepåföljder stadgas i 8—13 §§ i samma kapitel.

Tillsynsmyndigheterna kan låta bli att anmäla en förseelse till förundersökningsmyndigheten, om gärningen eller underlåtelsen är ringa och det inte är fråga om tredska mot myndighetens förbud eller bestämmelser.

Vid brott mot ett förbud eller en förpliktelse som har meddelats eller ålagts med stöd av denna lag och förenats med vite får eftergift ske i fråga om straff för samma gärning.

40 §

Brott mot tystnadsplikt

Den som uppsåtligen bryter mot tystnadsplikten enligt 45 § skall, om inte strängare straff för gärningen stadgas i någon annan lag, för *brott mot tystnadsplikt enligt livsmedelslagen* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

Om straff för brott mot tystnadsplikt som begås av en tjänsteman eller av en offentligt anställd arbetstagar stadgas i 40 kap. 5 § strafflagen.

Allmän åklagare får inte väcka åtal för brott

som avses i 1 mom., om inte målsäganden har anmält brottet till åtal.

10 kap.

Ändringssökande och verkställighet

41 §

Besvär

Ändring i ett beslut som den kommunala nämnden eller det kommunala organ som avses i 11 § eller tjänsteinnehavare som avses i 11, 28 och 36 §§ har meddelat söks hos länsrätten genom besvär inom 30 dagar från delfäendet. I övrigt gäller i fråga om besvär vad som stadgas i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50).

Ändring i beslut om avgifter enligt 24 § söks hos länsrätten genom besvär med iakttagande av kommunallagen (953/76).

I beslut om föreläggande av vite enligt 35 § får ändring inte sökas särskilt genom besvär.

42 §

Verkställighet

En tillsynsmyndighets beslut som gäller förbud mot eller begränsning av tillverkning eller beredning, import, export, saluhållande, servering eller annan överlåtelse av ett livsmedel som strider mot livsmedelsbestämmelserna eller bortdragande från marknaden eller omhändertagande av ett livsmedel skall iakttagas trots att ändring har sökts, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

11 kap.

Särskilda stadganden

43 §

Tillämpning av konsumentskyddslagen

Utan hinder av 33 och 34 §§ tillämpas vad konsumentskyddslagen (38/78) och lagen om konsumentombudsmannen (40/78) stadgar om marknadsföring.

44 §

Handräckning

Polisen skall ge tillsynsmyndigheterna handräckning vid utförandet av uppgifter enligt denna lag eller de stadganden och bestämmelser som utfärdas med stöd av den.

45 §

Tystnadsplikt

Den som vid övervakningen av att denna lag iakttagas eller vid utförandet av undersökningsuppdrag eller andra uppdrag som hänför sig till tillsynen har fått uppgifter om en enskild persons eller en sammanslutnings eller en stiftelses ekonomiska ställning, affärs- eller yrkeshemlighet eller om en enskild persons personliga omständigheter, får inte utan samtycke av den som saken gäller för utomstående röja eller till sin egen fördel utnyttja de uppgifter som han har fått på detta sätt.

Vad som stadgas i 1 mom. hindrar inte att uppgifter och handlingar lämnas till

1) statliga eller kommunala myndigheter för utförande av uppgifter enligt denna lag,

2) åklagar-, polis- eller tullmyndigheter för utredande av brott,

3) en myndighet som behandlar sökande av ändring i ett ärende enligt denna lag eller till

4) utländska organ och inspektörer som förutsätts av ett internationellt avtal som är förpliktande för Finland, i de fall då avtalet förutsätter detta.

46 §

Statsandel till kommunerna

På verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/92), om inte något annat stadgas genom lag.

På verksamhet enligt denna lag tillämpas dock inte 6 § 1 mom. 1 och 2 punkten lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården.

47 §

Närmare stadganden

Närmare stadganden om det förfarande som skall iakttagas vid verkställigheten av denna lag kan utfärdas genom förordning.

Genom förordning får också stadgas att närmare föreskrifter eller anvisningar om förfarandet meddelas av handels- och industriministeriet, jord- och skogsbruksministeriet eller social- och hälsovårdsministeriet.

Genom förordning kan stadgas att närmare föreskrifter, anvisningar eller undantag i frågor enligt 48 § 1 mom. med de begränsningar som

nämns i paragrafens 3 mom. meddelas av jord- och skogsbruksministeriet eller social- och hälsovårdsministeriet.

48 §

Närmare föreskrifter

Handels- och industriministeriet meddelar vid behov närmare föreskrifter om

1) livsmedels ursprung, beskaffenhet och klassificering,

2) godkännande av ett livsmedel innan det ges ut på marknaden,

3) främmande ämnen i livsmedel, livsmedels mikrobiologiska kvalitet, renhetskrav och motsvarande egenskaper,

4) tillsatsämnen och aromer samt hjälpmedel och användningen av dessa vid tillverkning eller beredning,

5) anteckningar på livsmedelsförpackningar, uppgifter i broschyrer, påståenden vid marknadsföring och andra frågor som gäller försäljning och saluhållande av livsmedel,

6) tagande av prov på livsmedel, undersökning av dessa och undersökningsmetoderna,

7) allmänna förbud att från vissa områden importera livsmedel, på grund av förorening, bristfällig hygien, en sjukdomssituation och dylika orsaker,

8) enhetliga förpackningsstorlekar, mätkärl och mätenheter samt märken,

9) tillämpning och verkställighet av internationella avtal som gäller livsmedelslagstiftningen och som är förpliktande för Finland, till den del detta inte hör till någon annan myndighets eller något annat organs behörighet, och om

10) andra frågor som hänför sig till ordnan-

de av livsmedelstillsynen, behandlingsmetoderna och egenkontroll.

Vad 1 mom. stadgar om livsmedel tillämpas på motsvarande sätt på förnödenheter som kommer i beröring med livsmedel.

Närmare föreskrifter eller anvisningar samt allmänt tillämpliga undantag från tillämpningen av ett beslut meddelas vid behov av handels- och industriministeriet. Undantag får beviljas endast om det på grund av ny information, förändrad teknologi eller någon annan liknande orsak kan antas att ministeriebeslutet skall ändras på motsvarande sätt. I fråga om livsmedel som är avsedda för speciella grupper kan undantag tillåtas också i de fall där det bör anses nödvändigt med tanke på konsumenternas fördel.

12 kap.

Ikraftträdelse- och övergångsstadganden

49 §

Ikraftträdelsestadgande

Denna lag träder i kraft den 1 april 1995.

Genom denna lag upphävs livsmedelslagen av den 3 juli 1941 (526/41) och livsmedelsförordningen av den 21 november 1952 (408/52) jämte ändringar.

Åtgärder som verkställigheten av denna lag förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

50 §

Övergångsstadgande

Stadganden och bestämmelser som har utfärdats med stöd av den upphävda livsmedelslagen förblir i kraft tills något annat stadgas eller bestäms med stöd av denna lag.

Helsingfors den 17 mars 1995

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister Pertti Salolainen

